

Łódź, dnia 18 kwietnia 2017 roku

Pan
MATEUSZ KAMIŃSKI
Burmistrz Rzgowa

WK – 602/28/2017

Działając na podstawie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 561) informuję Pana Burmistrza, że Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Mieście Rzgowie¹. Kontrolą objęto wybrane zagadnienia z lat 2014-2016 dotyczące przede wszystkim: kontroli wewnętrznej; prowadzenia rachunkowości; zadłużenia; sprawozdawczości budżetowej i finansowej; realizacji dochodów z podatków lokalnych; realizacji dochodów z majątku; udzielania dotacji dla jednostek spoza sektora finansów publicznych; udzielania dotacji niepublicznym placówkom oświatowym; udzielania zamówień publicznych; wydatków inwestycyjnych oraz inwentaryzacji majątku. Stwierdzone w wyniku czynności kontrolnych nieprawidłowości i uchybienia – opisane szczegółowo w protokole kontroli – wynikały z nieprzestrzegania obowiązujących przepisów, niedostatecznego nadzoru ze strony kierownictwa jednostki oraz naruszania procedur kontroli wewnętrznej.

Wykazane uchybienia i nieprawidłowości – szczegółowo opisane w protokole kontroli, którego egzemplarz pozostawiono w kontrolowanej jednostce – dotyczyły w szczególności:

I.

W zakresie ewidencji księgowej i sprawozdawczości

1. Rachunek bankowy wydatków jednostki na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazywał saldo wynoszące 100.013,02 zł. Tożsame saldo wykazywało konto

¹ Czynności kontrolne przeprowadzone zostały w dniach 12 września – 10 listopada 2016 roku. Protokół podpisano w dniu 24 lutego 2017 roku.

księgowo jednostki 130-1 – Wydatki, które na dzień 31 grudnia 2015 roku wykazywało saldo 100.013,02 zł. Powyższe było niezgodne z opisem konta 130 zawartym w przepisach rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 r., poz. 289 ze zm.), gdzie wskazano m.in., że konto 130 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych na rachunku bieżącym jednostki budżetowej. Saldo konta 130 jest równe saldu sald wynikających z ewidencji szczegółowej prowadzonej dla kont:

- 1] wydatków budżetowych; konto 130 w zakresie wydatków budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych otrzymanych na realizację wydatków budżetowych, a niewykorzystanych do końca roku;
- 2] dochodów budżetowych; konto 130 w zakresie dochodów budżetowych może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków pieniężnych z tytułu zrealizowanych dochodów budżetowych, które do końca roku nie zostały przelane do budżetu.

Saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: [1] przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223, [2] przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.

Ponadto należy zauważyć, iż jednostka kontrolowana oprócz nieprzestrzegania zasad określonych w ww. rozporządzeniu nie przestrzegała również zasad określonych we własnej polityce rachunkowości, wprowadzonej zarządzeniem Burmistrza Rzgowa nr 70a/2013 z dnia 1 lipca 2013 roku, w której wskazane zostało przy opisie konta 130, że: saldo konta 130 ulega likwidacji przez księgowanie: 1) przelewu środków pieniężnych niewykorzystanych do końca roku, w korespondencji z kontem 223, 2) przelewu do budżetu dochodów budżetowych pobranych, lecz nieprzelanych do końca roku, w korespondencji z kontem 222.

Powyższe jednoznacznie wskazuje, że Urząd Miejski w Rzgowie jako jednostka budżetowa winien przekazać niewykorzystane na dzień 31 grudnia 2015 roku środki na rachunek organu.

2. W dniu 31 grudnia 2015 roku z rachunku dochodów jednostki przekazano na rachunek organu kwotę 24.319,54 zł jako przekazanie mylnego wpływu środków z likwidacji spółki Rzgowskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej, co zostało zaksięgowane na kontach Wn 240-2-6 Ma 130-2-1 (WB nr 0276/2015, nr dziennika 14533). Operację księgową związaną z wpływem w dniu 31 grudnia 2015 roku środków w wysokości 24.319,54 zł do organu zaksięgowano na kontach organu Wn 133-1-1 Ma 901-7 – dochody budżetu, której to operacji nadany został w dzienniku numer 9867, a następnie dokonano przeksięgowania z konta Wn 901-7 na konto Ma 961, co zostało zaewidencjonowane w dzienniku z numerem 8877. Wskazane operacje dokonane zostały bez zachowania chronologii, o której mowa w art. 4 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1047 ze zm.). Stosownie do ww. przepisu - rachunkowość jednostki obejmuje m.in. prowadzenie, na podstawie dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych, ujmujących zapisy zdarzeń w porządku chronologicznym i systematycznym. Ponadto w art. 14 ust. 1 ww. ustawy wskazano, że dziennik

zawiera chronologiczne ujęcie zdarzeń, jakie nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym. Bez względu na technikę prowadzenia ksiąg rachunkowych dziennik powinien umożliwiać uzgodnienie jego obrotów z obrotami zestawienia obrotów i sald kont księgi głównej.

3. Kontrola prawidłowości ewidencjonowania wpływu zabezpieczenia należytego wykonania umowy oraz zwrotu tych środków wykazała, iż Urząd Miejski w Rzgowie środki pochodzące z należytego wykonania umowy przechowuje na depozytowym rachunku bankowym,, który nie jest oprocentowany. Powyższe skutkuje faktem, że zwrot środków kontrahentom następuje bez należnych odsetek, co jest niezgodne z art. 148 ust. 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 2164 ze zm.), zgodnie z którym - jeżeli zabezpieczenie wniesiono w pieniądzu, zamawiający przechowuje je na oprocentowanym rachunku bankowym. Zamawiający zwraca zabezpieczenie wniesione w pieniądzu z odsetkami wynikającymi z umowy rachunku bankowego, na którym było ono przechowywane, pomniejszone o koszt prowadzenia tego rachunku oraz prowizji bankowej za przelew pieniędzy na rachunek bankowy wykonawcy.

Jednocześnie stwierdzono w kilku przypadkach, że zwrot 70%, jak i 30% zabezpieczenia należytego wykonywania umowy dokonany został bez zachowania terminu wskazanego w umowach zawartych z poszczególnymi wykonawcami. Nieterminowe dokonanie zwrotu środków kontrahentom wynikało z informacji przekazanych przez Referat ds. Inwestycji do Referatu Budżetu i Finansów Urzędu Miejskiego w Rzgowie po terminie przekazania, w jakim winny zostać przekazane środki.

Nieterminowe dokonanie zwrotów 70% i 30% wartości należytego zabezpieczenia umowy było niezgodne z art. 151 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym: [1] Zamawiający zwraca zabezpieczenie w terminie 30 dni od dnia wykonania zamówienia i uznania przez zamawiającego za należyte wykonane. [2] Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady nie może przekraczać 30% wysokości zabezpieczenia. [3] Kwota, o której mowa w ust. 2, jest zwracana nie później niż w 15. dniu po upływie okresu rękojmi za wady.

W zakresie rozrachunków i roszczeń

1. Stwierdzono w kilku przypadkach – szczegółowo wyspecyfikowanych w protokole kontroli – regulowanie zobowiązań po terminie określonym przez kontrahentów przy czym w czterech przypadkach faktury wpłynęły w terminach, w których zobowiązania te mogły zostać uregulowane zgodnie z wymaganiami kontrahentów. Nieterminowe regulowanie zobowiązań jest niezgodne z postanowieniami art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 ze zm.), zgodnie z którym - wydatki publiczne powinny być dokonywane w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.
2. Stwierdzono nieprawidłowe ewidencjonowanie operacji związanych z wypłatą diet członkom komisji alkoholowej za udział w posiedzeniach komisji, jak również operacji związanych z przekazaniem dotacji dla niepublicznych przedszkoli: LALIBU i Świat Odkrywców – na niewłaściwych kontach księgowych, co naruszało przepisy rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz

państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – w odniesieniu do opisów kont: 224, 231, 234 i 240.

W zakresie gospodarki kasowej

1. W objętych kontrolą zaliczkach gotówkowych wypłaconych pracownikom Urzędu Gminy stwierdzono brak wskazania terminów, w jakich zaliczki winny zostać przez pracowników rozliczone.
2. W przypadku zaliczki udzielonej w kwocie 1.500,00 zł stwierdzono zaewidencjonowanie wpłaty niewykorzystanej części zaliczki ze znakiem ujemnym, gdzie dokonano zaewidencjonowania wpłacanej do kasy gotówki na kontach Wn 234 i Ma 101, jednak ze znakiem ujemnym. Powyższe było niezgodne z zasadami dokonywania zapisów na kontach 101 i 234 określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – gdzie wskazano jakie operacje winny być ewidencjonowane po stronie Wn, a jakie po stronie Ma danego konta. Zatem wpłatę niewykorzystanych środków należało zaksięgować po przeciwstawnych stronach niż wypłatę gotówki, tj. Wn 101 Ma 234.

W zakresie podatków lokalnych

1. W przypadku podatku od nieruchomości podatnikowi (...) ² wydano decyzję w dniu 27 kwietnia 2015 roku, tj. po dniu 15 marca, co uniemożliwiało podatnikowi zapłatę pierwszej raty podatku w ustawowo wyznaczonym terminie. Stwierdzono także, że podatnik wystąpił pismem z dnia 18 marca 2015 roku o wyjaśnienie sprawy nieotrzymania przez niego decyzji podatkowej.
2. W przypadku podatku od nieruchomości odnośnie podatników (...) ³ stwierdzono rozbieżności odnośnie danych w informacjach podatkowych składanych przez podatników a wypisami z rejestru gruntów. W informacjach podatkowych za lata 2014-2015 zaniżono powierzchnię gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej odpowiednio w wysokościach 3 m² (co stanowi niedopłatę podatku w wysokości po 3,00 zł za lata 2014 i 2015 – łącznie 6,00 zł) oraz 6 m² (co stanowi niedopłatę podatku w wysokości po 5,00 zł za lata 2014 i 2015 – łącznie 10,00 zł). Powyższe wskazuje, iż w analizowanych przypadkach jednostka kontrolowana nierzetelnie dokonała ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, w ramach czynności sprawdzających, o

² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

których mowa w art. 272 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 613 ze zm.).

3. W przypadku podatku od nieruchomości odnośnie podatnika (...) ⁴ stwierdzono rozbieżności odnośnie danych w informacjach podatkowych składanych przez podatnika a wypisami z rejestru gruntów. W informacji podatkowej za 2014 rok zaniżono powierzchnię pozostałych gruntów o 6.426,00 m², co stanowiło niedopłatę podatku w wysokości 964,00 zł. Powyższe wskazuje, iż w analizowanych przypadkach jednostka kontrolowana nierzetelnie dokonała ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności z przedstawionymi dokumentami, w ramach czynności sprawdzających, o których mowa w art. 272 pkt 3 ustawy Ordynacja podatkowa.

W zakresie dochodów z majątku

1. Pismem znak RG 72240/22/08z dnia 20 października 2008 roku, Gmina Rzgów wypowiedziała użytkownikowi HAZET s.c. dotychczas obowiązującą opłatę za użytkowanie wieczyste nieruchomości i ustaliła nową opłatę roczną w wysokości 4.353,36 zł, obowiązująca od dnia 1 stycznia 2009 roku. Ponadto w ww. piśmie określono, iż opłata roczna za użytkowanie wieczyste płatna jest z góry w równych ratach kwartalnych płatnych do końca każdego kwartału za dany rok. W dniach 30 marca 2015 roku, 24 lipca 2015 roku, 30 września 2015 roku oraz 31 grudnia 2015 roku przedsiębiorstwo dokonało opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego w odpowiednich kwotach: 1.088,34 zł, 1.963,12 zł, 1.963,12 zł, 1.963,11 zł. Zgodnie z art. 71 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1774 ze zm.) - opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego należy wносить do dnia 31 marca danego roku.
2. W zawartej w dniu 2 marca 2015 roku umowie najmu pomiędzy Gminą Rzgów a Poczta Polska S.A. z siedzibą w Warszawie określono, że czynsz będzie płatny „w terminie/ dni od dnia otrzymania faktury VAT”, jednak nie określono w jakim terminie ma nastąpić płatność od dnia otrzymania faktury przez najemcę. W związku z tym, iż w umowie nie wskazano terminu zapłaty czynszu, kontrolujący nie mieli możliwości zweryfikowania czy wpłat najemca dokonywał terminowo.
3. W odniesieniu do badanej próby stwierdzono przypadku, iż nie sporządzano i nie podawano do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę lub najem, co stanowiło naruszenie art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami.

W zakresie wydatków osobowych

1. Stwierdzono, że środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie 2 etatów funkcjonariuszy w marcu i czerwcu 2015 roku Urząd Miejski w Rzgowie przekazał po terminie wskazanym w zawartym w porozumieniu z dnia 3 października 2013 roku: środki przekazano odpowiednio w dniu 26 lutego 2015 roku oraz 22 maja 2015 roku, a winny być przekazane na 7 dni roboczych

⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

przed końcem miesiąca kalendarzowego poprzedzającego miesiąc, za który przysługuje wypłata.

2. Stwierdzono, iż na poleceniach wyjazdów służbowych nie określono rodzaju środka lokomocji, którym podróż się odbyła, przy rozliczeniu kosztów podróży delegowani także nie wskazali środka transportu.

W zakresie wydatków majątkowych i zamówień publicznych

1. W dniu 8 października 2015 roku zamawiający wszczął postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na wykonanie drogi powiatowej położonej na działce nr 331/1 w obrębie Kalinko, Gm. Rzgów – od skrzyżowania z drogą powiatową o nawierzchni asfaltobetonowej do posesji nr 70 (działka nr 645/1 w m. Kalinko. tj. w km 0+000÷0+996,14).

W wyniku przeprowadzonego postępowania w dniu 9 listopada 2015 roku udzielone zostało zamówienie firmie STRABAG Sp. z o.o. z siedzibą w Pruszkowie poprzez zawarcie umowy nr IN 272/20/15 z wynagrodzeniem w kwocie 871.688,21 zł. Analiza dokumentacji przetargowej, oraz uchwał zabezpieczających środki na wskazane zadanie wykazała, że przy realizacji zadania jednostka kontrolowana wprowadzała wielokrotnie zmiany w nazewnictwie inwestycji, co miało swoje odzwierciedlenie w dokonywanych w planie wydatków budżetu Gminy zmianach i tym samym powodowało brak możliwości ustalenia faktycznej i prawidłowej kwoty zaplanowanych wydatków na dane zadanie. Ponadto wprowadzane wielokrotnie zmiany pociągały za sobą każdorazowo konieczność dokonywania zmian zapisów w ewidencji księgowej w odniesieniu do wysokości zaplanowanych środków, jak i księgowania zaangażowania, co spowodowało brak czytelności i przejrzystości w dokonanych zapisach księgowych.

2. Burmistrza Rzgowa w dniu 27 lutego 2014 roku w imieniu Gminy Rzgów poprzez zawarcie umowy nr 2/02/2014/inw z firmą „EKO-KOMPLEKS” J. Fidrysiak, J. Budziński s.j. na wykonanie projektu budowlanego rozbudowy i przebudowy stacji uzdatniania wody w Gospodarzu wraz z kosztorysami i specyfikacją techniczną zaciągnął zobowiązanie w kwocie brutto 40.000,00 zł. Zaciągnięte zobowiązanie nie zawierało kontrasygnaty Skarbnika Gminy, ani osoby przez niego upoważnionej, co stanowiło naruszenie art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2016 r., poz. 446 ze zm.) wskazującego, że jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata skarbnika gminy (głównego księgowego budżetu) lub osoby przez niego upoważnionej.

W zakresie ewidencji majątku i inwentaryzacji

1. Analiza operacji gospodarczych polegających na przyjęciu na stan wartości niematerialnych i prawnych wykazała w trzech przypadkach zwiększenia stanu konta 020-1 ze znakiem ujemnym po stronie Ma, czyli po stronie zmniejszeń, zamiast po stronie Wn, która to strona służy do ujmowania zwiększenia wartości. Zgodnie z polityką rachunkowości obowiązującą do dnia 31 grudnia 2015 roku (zarządzenie nr 70a/2013 z dnia 1 lipca 2013 roku) - *konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Wn konta 020 ujmuje się wszelkie zwiększenia, a na stronie Ma – wszelkie zmniejszenia stanu wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych.* Powyższe było niezgodne również z opisem zasad funkcjonowania konta 020 zawartym w rozporządzeniu

Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przeprowadzoną na dzień 31 grudnia 2015 roku inwentaryzacją drogą spisu z natury objęto m.in wartości niematerialne i prawne, które spisane zostały na trzech arkuszach spisu z natury, o łącznej wartości 230.955,53 zł (dwa arkusze od poz. 1 do poz. 85 na łączną kwotę 226.638,20 zł, arkusz od poz. 1 do 8 na kwotę – 4.317,36 zł), w tym wartości niematerialne i prawne dotyczące projektu Lepsza Szkoła, będące w Szkole Podstawowej w Guzewie oraz program dla ochotniczych straży pożarnej (OSP Bronisin Dworski). Ponadto spisem z natury objęto pozostałe środki trwałe znajdujące się w: OSP Bronisin Dworski, OSP Starowa Góra, OSP Rzgów, OSP Guzew, OSP Gospodarz, OSP Romanów, Szkole Podstawowej w Rzgowie, Szkole Podstawowej w Kalinie, Szkole Podstawowej w Guzewie, Przedszkolu Miejskim w Rzgowie, oraz środki trwałe będące w posiadaniu Gminnego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji.

Ponadto spis z natury przeprowadzony został przez jednostkę kontrolowaną w ochotniczych strażach pożarnych (m.in. arkusze nr: 121, 122, 125, 126, 128, 129, 132, 133, 135, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 222, 223) oraz w Stowarzyszeniu Niedyszyna (arkusz strona 242) – w zakresie składników majątkowych powierzonych przez Gminę poszczególnym OSP i Stowarzyszeniu.

Powyższe było niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o rachunkowości, zgodnie z którym - jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację:

[2] aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych lub przechowywanych przez inne jednostki, w tym papierów wartościowych w formie zdematerializowanej, należności, w tym udzielonych pożyczek, z zastrzeżeniem pkt 3, oraz powierzonych kontrahentom własnych składników aktywów - drogą otrzymania od banków i uzyskania od kontrahentów potwierdzeń prawidłowości wykazanego w księgach rachunkowych jednostki stanu tych aktywów oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic; [3] środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów oraz praw zakwalifikowanych do nieruchomości, należności spornych i wątpliwych, a w bankach również należności zagrożonych, należności i zobowiązań wobec osób nieprowadzących ksiąg rachunkowych, z tytułów publicznoprawnych, a także aktywów i pasywów niewymienionych w pkt 1 i 2 oraz wymienionych w pkt 1 i 2, jeżeli przeprowadzenie ich spisu z natury lub uzgodnienie z przyczyn uzasadnionych nie było możliwe - drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

Zatem inwentaryzacja składników majątkowych, które powierzone zostały innym jednostkom winna zostać przeprowadzona poprzez wysłanie do jednostek stosownych potwierdzeń zawierających wyspecyfikowane składniki majątkowe będące w ich posiadaniu. Natomiast inwentaryzacja wartości niematerialnych i prawnych winna zostać przeprowadzona poprzez porównanie zapisów zawartych w ewidencji księgowej z odpowiednimi dokumentami.

3. Analiza arkuszy spisowych wykazała, iż arkusze te sporządzane były komputerowo i tym samym uzupełnione komputerowo w zakresie danych dotyczących zespołów spisowych, nazwy środka trwałego, jednostki miary, stwierdzonej ilości danego środka trwałego. Uzupełnieniu podlegały daty

i godziny, tj. kiedy spis był dokonywany, osoby materialnie odpowiedzialne, oraz ceny i wartości środków trwałych. Przy czym w zakresie spisów z natury wartości niematerialnych i prawnych, pozostałych środków trwałych poza Urzędem, oraz wszystkich środków trwałych objętych spisem – stwierdzono, że arkusze te zawierają również komputerowo wypełnioną kolumnę z ceną jednostkową i wartością środka trwałego, jak również w przypadku środków trwałych - miejsca ulokowania środka trwałego. Powyższe budzi wątpliwość co do faktycznego dokonania spisu z natury, gdyż wypełnienie arkuszy spisu z natury komputerowo z jednoczesną wyceną składników rzeczowych może świadczyć, iż inwentaryzacja dokonana została jedynie w formie papierowej, w celu wypełnienia obowiązku zinwentaryzowania środków trwałych, a nie faktycznej inwentaryzacji w terenie.

4. Analiza przeprowadzonej na dzień 31 grudnia 2015 roku inwentaryzacji metodą weryfikacji wykazała, że inwentaryzacją objęto m.in. środki trwałe w następującym zakresie:
- grunty o łącznej wartości 55.446.176,00 zł – z inwentaryzacji sporządzony został wydruk z systemu Info-System ŚT pogrupowany wg poszczególnych obrębów zawierający nr inwentarzowy, dane księgowo w zakresie ilości i wartości, oraz dane faktyczne w zakresie ilości i wartości, przy czym dane faktyczne wykazywały wszędzie wartość zerową. Na ostatniej stronie dokonano zapisu (komputerowego), że inwentaryzacji dokonano poprzez porównanie danych z ksiąg rachunkowych z dokumentacją z Referatu Gospodarki Przestrzennej i Rolnictwa i poprzez weryfikację tych wartości. Wydruk sporządzony w dniu 14 stycznia 2016 roku wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Sporządzony z programu służącego do ewidencji środków trwałych firmy Info-System – wydruk nie zawierał żadnych danych szczegółowych, jak np. kiedy działka została nabyta i w oparciu o jaki dokument (akt notarialny, decyzja komunalizacyjna, itp.),
 - budowle o wartości 21.000,00 zł – ujęte w grupie II – wydruk sporządzony w sposób analogiczny, jak w przypadku gruntów, wydruk systemu Info-System ŚT dla oczyszczalni ścieków dla Szkoły Podstawowej w Guzewie na wartość 21.000,00 zł. Wydruk sporządzony w dniu 11 stycznia 2016 roku wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku – również nie zawierał żadnych danych szczegółowych w zakresie nabycia środka trwałego,
 - budowle oraz urządzenia o łącznej wartości 45.991.112,73 zł – ujęte w grupie II i IV KŚT – wydruk sporządzony w sposób analogiczny, jak w przypadku gruntów jako wydruk z systemu Info-System ŚT dla sieci kanalizacyjnych, wodociągowych, pomp, studzienek wodomierzowych, itp. Wydruk sporządzony w dniu 11 stycznia 2016 roku wg stanu na dzień 31 grudnia 2015 roku. Wydruk także nie zawierał żadnych danych szczegółowych w zakresie nabycia poszczególnych środków trwałych.

Dokonanie inwentaryzacji gruntów i środków trwałych trudno dostępnych oglądowi w powyższy sposób było niezgodne z art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości. Inwentaryzacja metodą weryfikacji polega na ustaleniu faktycznego stanu składników majątkowych jednostki oraz zweryfikowaniu rzetelności danych ujętych w ewidencji księgowej. Wobec powyższego inwentaryzacja metodą weryfikacji polega na porównaniu danych z ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami. Dokumentami takimi powinny być: decyzje komunalizacyjne, akty notarialne, protokoły odbioru oraz faktury i rachunki. I to dane wynikające z tych dokumentów należało porównać z zapisami w ewidencji księgowej. Zatem celem wskazanej inwentaryzacji winno być stwierdzenie czy posiadane przez jednostkę dokumenty potwierdzają

istnienie poszczególnych składników aktywów, ich wiarygodność i poprawność wyceny.

Przyjęte orzecznictwo⁵ wskazuje, że: „Celem inwentaryzacji przeprowadzanej w drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji realnej wartości tych składników – jest ustalenie faktycznego istnienia określonych składników majątku i źródeł ich pochodzenia, stwierdzenie ich realnej wartości oraz sprawdzenie kompletności ich ujęcia. Oczywiście jest, że odpowiednie dokumenty o jakich mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o rachunkowości, potwierdzające istnienie gruntów i źródło pochodzenia to dokumenty potwierdzające tytuł prawny do tych gruntów, czyli takie jak umowy notarialne, wyciągi z ksiąg wieczystych, nie zaś dokumenty sporządzane przez pracowników urzędu.”

Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości - przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji należy odpowiednio udokumentować i powiązać z zapisami ksiąg rachunkowych. Z przedłożonej dokumentacji nie wynika, że wymagane przy weryfikacji czynności zostały wykonane. Wobec powyższego przeprowadzenie inwentaryzacji składników majątkowych w drodze sporządzenia wydruku z oprogramowania księgowego służącego do ewidencji środków trwałych, nie jest tożsame z porównaniem danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami, bowiem to właśnie dane ewidencji księgowej należało poddać weryfikacji i właściwie udokumentować.

5. Spis z natury przeprowadzony został przez jednostkę kontrolowaną w ochotniczych strażach pożarnych (m.in. arkusze nr: 121, 122, 125, 126, 128, 129, 132, 133, 135, 203, 204, 205, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 222, 223) oraz w Stowarzyszeniu Niedyszyna (arkusz strona 242) – w zakresie składników majątkowych powierzonych przez Gminę poszczególnym OSP i Stowarzyszeniu. Inwentaryzacja tych składników winna zostać przeprowadzona poprzez wysłanie do poszczególnych podmiotów pism o potwierdzenie wskazanych w nich składników majątku gminy – stosownie do postanowień art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy o rachunkowości.

Odpowiedzialność za ujawnione nieprawidłowości ponoszą pracownicy Urzędu Miejskiego w Rzgowie w zakresie wskazanym w protokole kontroli.

II.

Zawiadamiając o powyższych nieprawidłowościach proszę Pana Burmistrza o podjęcie działań mających na celu ich usunięcie oraz zapobieżenie ich występowaniu w przyszłości. W tym celu RIO w Łodzi kieruje następujące **wnioski pokontrolne**:

1. Przestrzegać zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego,

⁵ Przykładowo, orzeczenie Regionalnej Komisji Orzekającej z dnia 6 lipca 2007 r., KO.0022-134-1-30/07

jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej – poprzez: likwidację na koniec każdego roku budżetowego salda konta 130; dokonywanie księgowania poszczególnych operacji z zastosowaniem właściwych kont księgowych; ewidencjonowanie operacji gotówkowych przy rozliczaniu zaliczek w formie zwrotu niewykorzystanych przez pracowników środków pieniężnych, z uwzględnieniem prawidłowych księgowania na kontach 101 i 234; dokonywanie zwiększeń majątku gminy poprzez poprawne zapisy w ewidencji księgowej Urzędu.

2. Zapewnić dokonywanie w księgach rachunkowych prowadzonych przez Urząd Miejski w Rzgowie operacji w sposób zapewniający pełną chronologię zarówno na etapie numeracji zapisów w dzienniku, jak i numeracji poszczególnych dowodów księgowych będących podstawą dokonania tych zapisów.
3. Zapewnić przechowywanie środków z tytułu wniesionego przez kontrahentów w pieniądzu zabezpieczenia należytego wykonania umowy na oprocentowanych rachunkach depozytowych (lokatach), stosownie do postanowień art. 148 ust.5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych.
4. Zobowiązać pracowników Referat ds. Inwestycji Urzędu Miejskiego w Rzgowie do przekazywania informacji do Referatu Budżetu i Finansów Urzędu w terminach umożliwiających terminowy zwrot środków pochodzących z zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
5. Terminowo regulować zobowiązania wynikające z zawartych umów i wystawionych przez kontrahentów faktur/rachunków, stosownie do wymogu określonego w art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.
6. W przypadku wypłaty pracownikom zaliczek gotówkowych wskazywać termin ich rozliczenia i tym samym zobowiązać pracowników do terminowego rozliczenia pobranych zaliczek gotówkowych.
7. Zapewnić przekazywanie decyzji ustalających wysokość podatku w terminach umożliwiających podatnikom zapłatę pierwszej raty podatku, tj. do dnia 15 marca danego roku, zgodnie z art. 6 ust. 7 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych.
8. Zapewnić dokonywanie czynności sprawdzających w zakresie składanych deklaracji przez podatników, na podstawie art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa.
9. Zapewnić wnoszenie przez użytkowników opłat za użytkowanie wieczyste nieruchomości do dnia 31 marca danego roku, zgodnie z art. 71 pkt. 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.
10. Zapewnić określanie w zawieranych umowach najmu, terminów zapłaty czynszu przez najemców.
11. Zapewnić – zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami – sporządzanie i podawanie do publicznej wiadomości wykazu nieruchomości przeznaczonych do oddania w dzierżawę lub najem.
12. Zapewnić przekazywanie środków finansowych z przeznaczeniem na utrzymanie 2 etatów funkcjonariuszy w terminie wskazanym w zawartym w porozumieniu z dnia 3 października 2013 roku.
13. Określać na poleceniach wyjazdów służbowych rodzaj środka lokomocji, którym podróż się będzie odbywała.

14. Wprowadzić procedury wewnętrzne w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych pozwalających na prawidłową ewidencję zdarzeń finansowych i gospodarczych związanych z realizacją danego zadania inwestycyjnego na każdym jego etapie.
15. Zobowiązania zaciągać po uprzednim udzieleniu przez Skarbnika, bądź osobę upoważnioną, stosownej kontrasygnaty - wymaganej przez art. 46 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym.
16. Zaniechać inwentaryzowania składników majątkowych drogą spisu z natury w innych jednostkach organizacyjnych, w tym m.in. OSP i stowarzyszeniach.
17. Zobowiązać członków komisji inwentaryzacyjnej i członków zespołów spisowych do przeprowadzania inwentaryzacji zgodnie z wymogami określonymi w art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.
18. Zobowiązać członków komisji inwentaryzacyjnej i członków zespołów spisowych do rzetelnego sporządzania arkuszy spisowych przy inwentaryzowaniu składników majątkowych.

Podając powyższe do wiadomości, zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych, proszę Pana Burmistrza o przesłanie informacji o sposobie wykonania zaleceń pokontrolnych lub przyczynach ich niewykonania w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 9 ust. 4 ww. ustawy, do wniosków zawartych w II części wystąpienia pokontrolnego przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego za pośrednictwem Prezesa Izby. Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Bieg terminu, o którym mowa wyżej, ulega zawieszeniu na czas rozpatrzenia zastrzeżeń, w odniesieniu do wniosków pokontrolnych objętych zastrzeżeniem.

Do wiadomości:

1. Przewodniczący Rady Miejskiej w Rzgowie,
2. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Rzgowie,

3. aa.